

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petič-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v petek, dné 9. septembra 1892.

Po prvem slovenskem katoliškem shodu.

I.

Sedaj je obelodanjenega dovolj gradiva o zborovanji prvega slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani, sedaj je nastala potreba, da si napravimo o vsem tem sliko v trajen spomin. Ne po tem, kar se je z besedami obljubovalo, ampak po tem, kar se je dogodilo in dejansko storilo, hočemo soditi in pisati. Saj niti to ni dovolj, kar se je v odsekih in slovesnih sejah tega shoda govorjenja čulo, ampak privzeti je bilo tudi oko in vid, da se je dobil pravi in resnični utis. To poslednje je bilo zlasti potrebno, da se je spoznalo, kdo je prav za prav bil ta prvi slovenski katoliški shod, kdo je na njem zboroval in sklepal? Saj, če naj ima shod kaj praktičnega pomena, tedaj je rečeno vprašanje prvo in poglavito, kajti od odgovora k njemu je zavisno, kolikšno in kakšno važnost je pripisovati vsej tej akciji, kdo bodi zanjo odgovoren ali nanjo vezan.

Pri tem prvem vprašanji nam mora vsakdor pritrditi, da smo prav videli, če trdimo, da je posvetna narodna inteligenca od shoda izostala. Ne rečemo, da ni bilo na shodu nobenega izobraženega civilnega človeka, saj so bili štirije celo „slovesni govorniki“. Ali vendar smo upravičeni v to, kar smo izrekli, ker je gotovo, da se shoda ni udeležil niti majhen del tistih naših razumnih narodnjakov, kateri so, po vsem Slovenskem, nam znani, da se v svojem rodoljubji živo zanimajo za slovenske reči in da radi sodelujejo pri vsakem javnem shodu večjega pomena. To so v prvi vrsti narodni poslanci, kateri so po ogromni večini doma ostali, dasi so bili na shod prav kot naši zastopniki v zakonodavnih zborih posebe povabljeni. Cele skupine teh poslancev so naravnost sklenile, da na shod ne pridejo, osobito ne kot zastopniki, kakor so bili povabljeni. Prav tako se niso za ta shod zmenili naši posvetni izobraženi stanovi, v katerih sicer živi mnogo zanimanja za take stvari, ker niti iz Ljubljane in iz bližnjih naših mest in trgov niso prišli nanj. A tudi sicer z dežele se je shoda ude-

ležilo jako neznatno število takih mož, katerim bi bilo pripisovati razum za stavljena vprašanja. Lahko torej rečemo, da narodno razumnništvo posvetnega stanu ni sodelovalo pri prvem slovenskem katoliškem shodu. Umestno je še danes vprašanje, zakaj se je množica naših razumnikov odtegnila shodu, četudi so se postavljene mu resolucije tikale gmotnega in duševnega napredovanja našega naroda in stvarij, katere vse nas živo zanimajo ter so se narodnjaki vedno z njimi pečali, kar priča agrarna enketa od l. 1884 in posvetovanje vseh deželnih in državnih poslancev na shodu dne 2. oktobra 1890. I. Zato ne, ker ni bila samo narodno-napredna, ampak so bile na r o d n e stranke sploh načelno izključene od posvetovanja v pripravljalnem odboru, kakor so tudi sedaj izključene iz pripravljalne komisije za II. katoliški shod. Mi smo z drugimi slovenskimi listi vred na prvo okolnost že tedaj opozarjali, ko so bili prvi načrti resolucij obelodanjeni; tedaj smo tudi blagohotno svarili mi, kakor drugi, naj se ne izključujejo od sodelovanja priznani narodni možje in narodna glasila, naj se ne ravná tako pristransko, kakor dokazujejo prvi načrti, ker bode drugače shod imel čuden obraz in bodo njegovi nasledki najslabši. A dobrohotni glasovi se niso v poštev jemali, nego ravnalo se je le po nasvetih „Rimskega Katolika“, ki je — oče prvega slovenskega katoliškega shoda, kakor sedaj vemo — perhorenciral vsako sodelovanje z narodno mislečimi možmi. Bili so sicer povabljeni na shod slovenski deželni poslanci in, toda menda ne vsi, državni poslanci, a to je le prah v oči, ker vsak vé, da v odsekih ni moči več uspešno debatirati, na slovesnem shodu so pa itak vse debate prepovedane. Kako „resno“ je bilo to povabilo, kaže nam to, kar se je zadnje uro pred shodom zgodilo gospodu Svetcu: da so tega našega najstarejšega narodnega prvoboritelja in celo v duhovniških krogih slovečega katoličana odbili kot govornika za družbo sv. Cirila in Metoda, s tem so pripravljatelji katoliškega shoda pokazali vso svojo brezaktnost, nestrpnost, pa tudi nezrelost. Uverjeni smo, da je v takšno početje nagibala nekatere posvetne veljake mej pripravljatelji tudi osobna politika. Saj bi oni morali izginiti in izgubiti svoj mladi politični in svetniški sijaj, ako bi na katoliškem shodu nastopili stari

naši možje, katere cela generacija naroda pozna in čisla kot izkušene boritelje za narodne pravice in kot dobre katoličane! Te može radikalno odbrcati s katoliškega shoda, to je bilo za Ljubljanske politične in „verske“ parvenije nujna potreba, ker je bilo vprašanje njih nadaljnje eksistence!

Tako so dosegli, kar so hoteli: abstinenco narodnih strank. Pač, zdi se, udeležila se je shoda goriška narodna stranka. Prišel je njen voditelj, državni poslanec dr. Gregorčič, z nekaterimi somišljeniki duhovniškega in posvetnega stanu. Ali, da je to storil, četudi je bila njegova stranka izključena od sodelovanja pri pripravah, temu je iskati razlogov v posebnih goriških razmerah. Seveda ni prišel kapitulirat, kakor se je sploh v brez-krajni borniranosti pričakovalo od naših narodnih strank, ampak prišel je odvrčati od pota, na kateri se je bilo krenilo, in zato njegova stranka ne more biti odgovorna za to, kar se je na shodu zakrivilo. Udeležba goriške narodne stranke, katera je sicer bila jako pičila, pa ne more premeniti značaja shoda. Shod je bil še shod neke nove, od Ljubljanskega knezoškofa zasnovane in z vsosilovkupe držane, od idej „Rimskega Katolika“ živeče politične stranke, kajti na njem je bilo zbrano vse tisto in po veliki večini samo tisto, kar — največ — mora (pomislimo le, da je bil navzočen velik in odločen del kranjske duhovščine!) pristajati na imenovano stranko, a niso se zavestno shoda udeležile naše stare, v narodu ukoreninjene narodne stranke, na katere pristaja po vsej naši domovini slovensko posvetno razumnništvo, a tudi izven Kranjske z malimi izjemami narodna duhovščina.

To je treba slovesno konstatirati že zatagadelj, ker se je na slovesnem shodu govorilo in izrekalo „v imenu vsega slov. naroda“. Ta prvi slovenski katoliški shod — pa ves slovenski narod? Kdo si upa kaj takega trditi o shodu, kateremu so se zavestno odtegnile cele narodne stranke, njih voditelji, posvetno slovensko razumnništvo? Reklo se je v seji tudi žirokestno, da ta katoliški shod predstavlja slovenski narod, kateri je jedin, ker so se le „kričači“ od njega ločili. „Kričači“ so torej vsi naši prvoboritelji, narodovi zastopniki, občinski načelniki, predsedniki društev,

LISTEK.

Na Savskem bregu.

(Izvirna povest. Spisal Dragomir.)

(Dalje.)

V tem hipu se čuje petje od Save:

„Smerečico posekal bom
In barčico naredil bom.
Čemu bi delal barčico,
Imam na suhem ljubico.“

Starec stopi na breg: „Hoj ali si barona vozil, ker si tako dobre volje?“

„Ne, nič tacega. Kaj pa tičite doma, ne pridete nič na Savo?“ kliče brodar Jurič.

„Pridem, pridem“, odgovarja ribič.

„Sedaj so tudi ravšeljji zašiti. Lahko greste nastavljati“, pravi Marica in vstane s klopice.

„Marica! Rožica Savska! Pridi doli v čoln, da se malo pozibljeva“, vpije brodar.

„Ne smem še sedaj“, odgovori Marica.

„Če sam tiste lupine ne moreš voziti, na Marico se nikar dosti ne zanašaj!“ pravi starec, smeje

se in odide na konsišče po ravšeljje in mrežo. Marica je ostala na bregu.

Kmalu pride Grogór nazaj s polnim naročjem ravšeljjev in mrežo. „Pojdi, Marica!“ jo pokliče in oba stopata po bregu navzdol. Brodar jima hiti na proti in vzešči ribiču mrežo in ravšeljje, steče z njimi po bregu in jih nese v ribičev čola. Veselega obraza zrl je ribič za njim, in Marica se mu je smejala.

„Kam tako hitro Jurič? Saj se ne mudi!“ kliče Grogór za njim, ali Jurič ni čul njihovih besedij. Dospela sta do čolnov. Grogór stopi v svoj čola in Marica hoče za njim.

„Ali te ni Jurič preje klical, da njemu pomagáš voziti? Stopi k njemu v čoln“, pravi zopet ribič. Marica je zarudela, starec pa odrine od brega.

„No pa stopi noter! Saj ti oče dovolijo“, vabi jo brodar. Marica stopi v njegov čoln in séde njemu nasproti na drug konec. Brodar odrine od brega. Grogór trčil je že s svojim čolnom na breg one strani in ga ob kraji v mirni vodi navzgor porival.

Marici in Juriču mudilo se ni tako hudo. Njiju čola se ziblje na deročih valovih, kateri se zastonj

vanj vpirajo, da bi ga odnesli. Vodi ga močna roka brodarjeva.

Prispela sta na drugo stran. Čoln se sedaj mirno pomika za ribičevim, ki je že daleč naprej. Molčita nekaj časa.

„Znaš li še tisto pesem, Marica, ki si jo včasih pela in je meni prav vgajala? Kako se že imenuje? A že vem: „Brodar in vila“.“

Le sem, le sem brodar ti mlad!
Prepelji me na ono plat!
In v dar dobiš rumeni zlat.

Čemu bo meni zlat denar?
Zlato pobira naj zlatar.
Daj raje svoj poljub mi v dar.

„Da še jo znam. Kaj pa, da ti je prav ta pesem tako všeč?“ vpraša Marica.

„Ne vem zakaj. Zdi se mi, kakor bi bil jaz tist brodar in ti ona vila“, pravi brodar in pogleda Marico. Ona pa je molčala in ploskala po vodi z rokami.

„Kaj ne, Marica, kako prijetno je na Savi v čolnu voziti se? povzame zopet brodar.“

„Da! včasih sem se sama vozila“, odgovori ona. „Kaj znaš tudi ti veslati?“

uradniki, profesorji, učitelji, odvetniki, notarji, vsi ti narodni izobraženci po vsem Slovenskem so sami „kričači“, saj niso prišli na shod, zato so le „kričači“?! (Nazadnje so še posebni „kričači“ tisti duhovniki, ki so se na shodu možato po robu postavili perverzним idejam svojih sobratov, ka-li?) Brez omenjenih narodnih faktorjev — in koliko jih je! — hoče torej zadnji katoliški shod predstavljati narod?! Ne, ne, slovenski svet dobro vé, kako je bil ta shod sestavljen, on dobro vé, da ni bil nič drugega, nego slovesni nastop jedne stranke, katero smo zgoraj s pravim imenom označili. In to si hoče narod zapomniti tudi za tiste čase, ko se bode govorilo in reklo: glejte jih „brezverce“, glejte jih „brezpopovce“ (to ime je izgrebel na slovesnem shodu gosp. Pavlica, ne mi!), ki niso prišli na slovenski katoliški shod! Ta zvi-jača pa ne bode držala, ker bode vsakdo dobro pomnil, iz katerih pravih razlogov se narodne stranke niso udeležile shoda, ker nihče ne bo pozabil, k d o je bil prvi slovenski katoliški shod.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 7. septembra
Situacija.

Peterburški list „Kraj“, govoreč o Plenerjevih ekspektoracijah v Hebu pravi: Vsa veljava levice je odvisna od vladne milosti in Plener pokazal je mnogo politične razsodnosti, ko se je tako trdno oklenil grofa Taaffeja, kateri jedini ima moč ohraniti levičarjev ugled in njih politični pomen. Ako bi grofa Taaffeja obšla volja uničiti nemško levico, mogel bi to lahko storiti in še laglje bi se mu posrečilo kakor pri staročeški stranki.

Mladočehi na Moravi.

Mladočeško gibanje postalo je zadnji čas tudi na Moravi zelo živo. V nedeljo vršil se je v Pře-rovu ljudski shod, na kateri je prišel tudi dr. Vašaty iz Prage ter — navdušeno vzprejet — govoril o popustni in neodločni politiki sedanjih staročeških poslancev iz Morave. Gledé politike sploh je rekel, da je sedanji sistem Taaffeov posledica unanije politike in trojne zveze. Če bi se Avstro-Ogerska sprizajnila z Rusijo, ne bilo bi sedanjih groznih troškov za vojaštvo, ker bi bil mir zagotovljen, Slovanom avstrijskim bi pa tako prijateljstvo z mogočno slo- vansko državo dalo takšno moralno zaslugbo, da bi vlada ne smela več proti njim tako postopati, kakor sedaj. — Gledé čeških razmer rekel je Vašaty, da so Staročehi sicer pobiti, da pa na njih mesta še niso prišli pravi možje. Ker bodo letos Mladočehi tudi v delegaciji zastopani, pokazalo se bode, kako in kaj bodo povedali glede vnanje politike. — Shod izrekel je dru. Vašatemu zahvalo in priznanje za njegov govor kakor tudi za vse njega delovanje. — V Holešovicah hotela so prirediti ondodna narodna društva neko slavnost, a vlada jo je prepovedala, če- prav je mesto in okolica povse češka.

Levičarske nadeje.

Pražakov odstop še ne zadošča levičarjem; po vsi sili izpodrinili bi radi še grofa Schöaborna, če- prav je ta kot človek in minister dober Nemec. Pred kratkim vršila se je v nekem nemškem mestu na Češkem večja slavnost, katere sta se udeležila tudi levičarska drž. poslanca dr. Haliwich in doktor Roser. Zlasti prvi namigaval je skrivnostno, da še niso prišle na dan vse koncesije, katere so levičarji izposlovali od vlade. Po Pražaku pridejo bajé še drugi na vrsto. Levičarski portfelja željni voditelji se že veselí, da pridejo pred jasli.

„Seveda, pa še kako, da bi me ti videl!“

„Tega ne verjamem. Ná veslo in poskusi!“
pravi brodar in ji poda veslo. Marica prime veslo in vesla tako urno, da se je čoln zibal, kakor pero po vodi.

„Sedaj ti pa že verjamem. Daj meni veslo! Škoda te je, da bi se trudila“, pravi Jurič in ji vzame veslo.

„Menda ne tako zelo“, odvrne mu Marica.

Zopet molčita nekaj časa.

„Zmirom sem mislil ná te, ko sem bil v vo- jakih in veselil sem se onega časa, ko se bodeva zopet skupaj vozila po Savi“, začne brodar. „Si se li tudi ti kaj mene spominjala?“

„Čemu vprašaš to?“ deje Marica in ga po- gleda v obraz.

„No rad bi vedel, če si tudi ti tolikrat mislila na mene, kakor jaz na te“, pravi Jurič in spusti veslo.

Čoln obstane na mirni vodi. Marica gleda na stran v vrbove veje, kjer je nekaj zašumelo. Potem pristavi lahno: „Pojdiva za očetom!“

„Tako Marica. Samo nekaj bi rad s teboj govoril — kar me teži“, reče brodar. Tako težko sem čakal, da te zopet vidim. Tako težko, da ti ne

Maloruska emigracija.

Gališki listi preiskujejo uzroke vedno rasto- čemu izseljevanju maloruskih kmetov in „Galickaja Rus“ prišla je do prepričanja, da so temu uzrok neugodne narodne in gospodarske razmere v katerih žive gališki Rusi. Gospodarska, verska in narodna politika nove dóbe je popolnoma propadla; emigra- cija kmetov je najboljši dokaz zato, a prav valed tega je pričakovati, da se bo vlada premaknila in vender že nekaj storila, da se zboljšajo razmere v prizadetih krajih S samimi obljubami celo v Av- striji ni moči vladati!

Vnanje države.

Iz Vatikana.

Pariškemu „Figaro“ se poroča iz Rima, da misli papež v kratkem objaviti velevažno spomenico, v kateri bo razložil situvacijo, ki bi nastala, če se uname večja vojska. Papež sam in ž njim ves Va- tikan bil bi v veliki nevarnosti in zato misli Lev XIII. v tej spomenici tirjati, naj vse veselile izrečejo, da so voljne ščititi pred vsako eventualnostjo tako papeža, kakor Vatikan. Članki v nekem katoliškem v Rimu izhajajočem listu potrjajo to vest.

Dopisi.

Od Save 3. septembra. [Izv. dop.] (Savski most mej Zbiljami in Smlednikom.) V preteklem zasedanju kranjskega deželnega zbora bil je Kranjski cestni odbor predložil načrt za stavbo novega Savskega mostu mej Zbiljami in Smlednikom v odobrenje in prosil deželnega prispevka. Vzlic temu, da je v dotični seji narodni poslanec, ki je poznan strokovnjak na denarstvenem polji in se je v tej stvari, kakor je bilo iz njegovega govora raz- vidno, jako natančno poučil, navedeni predlog te- meljito pobijal, odobril se je vender z večino in sklenila podpora dežele, menda kar celih 5000 gld. Mi, ki poznamo vse krajevne razmere tam, kjer se bode stavil most, prepričali smo se takoj, kako ona gospoda, katera se tolikrat širokoustno baba z go- spodarstvom, veje naše novce v zrak. Mi bi tega ne omenili, ko se ne bi bili že mnogokrat prepri- čali pri volitvah v razne zastope, da prav s to pretvezo priprostemu kmetu v obraz pridejo do zmage. Račun te stavbe znašal je okrog 18000 gld. Dasi se je marsikomur nevrjetno zdelo, da bi bilo moči s to svoto v tako slabem terenu zidati most in obe stranski cesti, smo vender molčali. Kajti nihče ni prerok in ne vidi v prihodnost, če bi mo- rebiti prevzel kak podjetnik delo in pridejal lepo svoto svojega imetja za stavbo dotičnega mostu. Na 16. dan m. m. razpisana je bila oddaja stavbe in kakor smo si mislili, prišel ni nikdo, ki bi hotel prevzeti stavbo za določeni znesek. Bil je zopet 23. dan m. m. določen za oddajo, a prav tako, ka- kor prvič ni nihče segel po oddaji. Kaj sedaj? Delo bode menda vodil, kakor običajno v tem kraji, cestni odbor, oziroma njega načelnik, naj potem stvar stane, kolikor znaša — manj ali več; plačati bo treba z nakladdo po davčnem goldinarji brez pritožbe, hočeš ali nočeš. Da pa pridem zopet k predmetu, o katerem pišem, omenim naj, da vsota v najugodnejšem slučaju 18.000 gld., katera bi se za stavbo potrosila, nikakor ni v razmerji s kori- stimi, katere bi se s tem dosegle, kajti tu ni in ne bode nikakoršnega imena vrednega prometa. Okoli- čani so zemljiški posestniki, kateri svoje pridelke

veš. Večkrat imel sem te v sanjah pred seboj. Da, že nameraval sem pobegniti od vojakov, samo da bi s teboj govoril.“

Jurič govoril je z naglasom te besede in se približal deklici, ki jo molčé sedela na konci čolna. Prime jo za roko; ona se stresne in mu jo hoče odtegniti.

„Marica bodi moja. Glej tako sam sem na svetu. In nimam človeka, ki bi mi“ — — — glas prestane. Nekaj je v grmu zašumelo. — — — Oba se ozreta, a bilo ni ničesar videti.

„Bojim se“, deje Marica.

„Česa se bojiš? Saj sem jaz poleg tebe, ki te tako rad imam in pripravljen sem skočiti za teboj v valove. Marica ali me ljubiš?“

Deklica še molči. — V prsih ji je boj.

„Marica ali me ljubiš?“ ponovi brodar sočutno in jo prime okolo pasa.

Ona se nagne k njemu in mu šepče: „Da, ljubim te in tvoja sem za zmirom. Samo tvoja.“ Oklene se ga okolo vratu.

Ribičev čoln se v tem hipu prikaže izza ovinka, in onadva zapazita ga stoprav, ko zadene v njiju čoln. Oba se prestrašita. — Oče Grogór pa je molčal in gledal v stran.

(Dalje prih.)

večinoma le v Kranj dovažajo, kamor imajo oboje- stranski vaščani Save lepi cesti. Obrtnosti, ki bi jo bilo lahko v poštev jemati, tu ni. Poleg tega pa ima na dotičnem mestu, kjer se namerava staviti nov most, g. baron H. Lazarini svoj brod, kojega dohodki so pa tako mali, da se je v zadnjih tridesetih letih le jedenkrat nabralo letne brodnine 439 gld. 68 kr.; znašala je pa že tudi samo 228 gld. 67 kr. Omeniti moramo pa še sledeče: g. baron H. Laza- rini kot lastnik grajščine v Smledniku in brodu za- hteva odškodnine 2000 gld. kot odkupnino, ako bi se stavil nov most. Za koliko se bode dotična kom- petentna korporacija z gosp. baronom pogodila, ni naša stvar, nekaj vender gotovo in za toliko se bode prvotna svota povečala. Znało bi se nam pa morda prerokati, da smo tu popolnoma pozabili na Kamniški in Loški okraj, toda naglašati hočemo, da po otvoritvi Kamniške železnice so se dohodki na omenjenem brodu zopet izdatno znižali tako, da o kakem pravem prometu mej tema okrajema na tej progji ne more biti govora. Naj us pa nihče slabo ne razume in morebiti celo sumnič, da morda našim sosedom ne privoščimo vsega dobrega. Na- sprotno, imamo jako mnogo koristnih in nujnih naprav pred očmi, katere takorekoč upijejo, da se jih lotimo. Nočemo jih pa omenjati, ker so obče znane in bi se dopis, ko bi jih naštevati, prerazširil. Obračajmo naše tako težko pridobljene denarje, katere nosimo v podobi davkov deželi in državi v prvi vrsti za res očevidne in koristne stvari in kadar bomo tukaj s tem zadostili in to deloma do- vršili, potem preidimo na take monumentalne stavbe, katere le bolj slave gotove osebe, nikakor pa ne koristijo toliko, kolikor kapitala pri stavbi pogolt- nejo. —jev.

Iz Cerknice 3. septembra. [Izv. dop.] Dne 28. avgusta priredili so Cerkniški dijaki prvo ve- selico s petjem in igro, katera se je vršila v vseh točkah lepo in v splošno zadovoljnost poslušalcev. Čisti dohodek te veselice namenjen je bil tukajšni šolski knjižnici. Dolžnost me veže, da tu izrekam srčno zahvalo vsem gg. igralcem, kateri so se tru- dili, da je došel lepi znesek za nakup knjig v za- bavo tukajšni šolski mladini. Zahvaljujem se pa tudi vsem onim, kateri so s preplačili pripomogli k zgoraj omenjenemu namenu, kakor tudi g. Ant. de Schiavi, kateri je potrebne prostore odboru prepustil brez- plačno. Upam pa, da se bodo naši dijaki kot nekda- nji učenci še spominjali svojega rojstnega kraja ter nam priredili prihodnje počitnice drugo veselico v zabavo odraslim, v korist mladini. Zatoraj na svidenje!
Karol Dermelj,
načelnik in vodja.

Prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani.

V Ljubljani, 7. septembra.

Prejeli smo od gosp. Luke Svetca naslednji dopis:

„Od več strani slišim željo, natančno zvedeti, zakaj da me pripravljavni odbor ni sprejel za govornika na slovesnem shodu, kakor me je bilo pred- lagalo vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Jaz bi naj raji molčal o tej neprijetni epizodi; ali ker se uzroki, ki jih je navajal g. dr. Šušteršič kot poro- čevalec v odseku za šolstvo, ne vjemajo popolnoma z resnico, prisiljen sem govoriti in razložiti stvar, kakor je res bila. Držim se pri tem poročila, ki ga je prinesel dne 3. t. m. „Slovenec“.

Po tem poročilu je pripovedoval g. dr. Šu- šteršič, da sem jaz, povabljen v sejo pripravljav- nega odbora, ki je bila 31. julija t. l., razvijal taka načela, da je moralo vse osupniti; med dru- gim, da sem trdil, da vera sploh ni v nevarnosti, in da toraj ne more biti na dnevnem redu; v ne- varnosti je le narodnost; če to ohranimo, služimo tudi veri; da se dan danes mora vse klanjati na- rodnosti. Tako g. dr. Šušteršič. Temu odgovarjam, da prvič nisem trdil, da vera ni v nevarnosti, kar tudi trditi nisem mogel, ker ne mislim, da bi vera ne bila v nobeni nevarnosti, kakor sem to obširno razložil v lanskih „Novicah“ od 9. oktobra v dopisu z Dolenjskega. Sploh pa v ti seji, kakor se spo- minjam, o nevarnosti za vero niti govora ni bilo. Na dalje tudi nisem rekel, da vera ni na dnevnem redu; pač pa sem rekel, da je na dnevnem redu evropske politike narodnostno vprašanje in da je tok tega vprašanja tako mogočen, da vleče vse drugo za seboj, ter sem izrecno pristavil, da s tem nečem drugega reči, nego konstatovati faktično

➤ Dalje v prilogi. ➤

politično razmero, s katero mora računati vsak politik, če hoče delati z uspehom. V dalnjem pogovoru sem izrekel tudi željo, naj bi se gledalo, da se kako poravna naš domači prepir.

Štiri dni po ti seji, namreč 4. avgusta t. l. pa prejmem nenadoma pismeno odpoved od pripravljavnega odbora, ki mi je naznanil, da je v svoji seji od istega dne soglasno sklenil, da z ozirom na načela, katera sem razvijal in katera nasprotujejo načelom, katera so naklonile pripravljavni glavni odbor sklicati I. katoliški shod slovenski, ne more v sprejeti ponudbe vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, da bi jaz bil govornik na I. slovenskem katoliškem shodu.

Na to pismeno odpoved sem dal tudi jaz omenjenemu odboru pismen odgovor tako-le:

Slavni odbor za I. slov. katoliški shod v Ljubljani.

Naznanilo, da me ne marate za govornika na I. slov. katol. shodu, me je v resnici presenetilo. Pravite, da sem razvijal načela, ki nasprotujejo onim, katera ima pripravljavni glavni odbor za I. katol. shod.

To moram naravnost oporekati. Katera taka načela sem neki razvijal? Prvič sem rekel, da je zdaj na dnevnem redu Evropske zgodovine narodnostno vprašanje in da je to vprašanje tako močno, da vleče vsa druga vprašanja za seboj. Kazal sem pri tem na Laško, Nemško in Madjarsko. Ker sem mislil, da je to stvar, ki je vsakemu izobražencu že itako znana, nisem tega zglede natančneje pojasnjeval. Ali vidim, da ste me krivo razumeli, če ravno sem pristavil, da konstatujem le faktično razmero, s katero mora vsak politikar računati, če hoče kaj vspeha imeti. Naj toraj, da se prav razumemo, zdaj pojasnim navedeni svoj zglede. Na Laškem n. pr. napadajo papeža gotovo naj bolj zato, ker se neče odreči svoje pravice do Rima in papeževе dežele. Naj se papež danes odpove te pravice in Italijani ga bodo nosili na rokah. Vzemimo Nemce. Ako kak duhoven na Nemškem potegne za narodno politiko; ako n. pr. pri nas postane nemškutar, ali ga ne povzdignejo precej do neba in hvalijo kot odličnega duhovnika? Poglejmo na Madjarsko. Ali ne preganjajo škofa Strossmayerja iz zgolj narodnih vzrokov. Ali niso madjarški škofje brez izjeme madjarški šovinisti, tako, da se je nadškof Simor v državnem zboru očitno pohvalil, da ima svoje duhovsko semenišče tako vravnano, da slovaški mladeniči v njem svoj materni jezik pozabijo. Ali ni tukaj iz narodnih ozirov zanemarljena primerna vzgoja mladega duhovskega naraščaja? Kdor tedaj ne vidi, da je tok narodnostne ideje res tako močan, da poteguje vse drugo za seboj, ta je slep in nima razuma za vladajoče časovne ideje.

S tem pa nečem drugega, ko konstatovati faktično razmero, katero pa nismo mi Slovenci povzročili, ampak smo mi le žalostni predmet, ob katerem se te faktične razmere v našo veliko škodo zadevajo.

Drugič sem rekel, da nam je treba gledati, da se Slovenci med seboj poravnamo in spravimo, kar je tem lažje, ker načelnih razločkov med nami ni, temveč večinoma le osebno nasprotovanje. Ali mar ni taka sprava tudi namen I. katol. shodu? Mar ne piše „Slovenec“ v jednomer, da nam ima ta shod prinesiti zaželeno spravo? Mar pa to spravo dosežemo, ako ne iščemo tega, kar nas druži, ampak vedno le tega, kar nas razdružuje? Zato sem tudi nasprotoval trditvi, da so nekateri naših narodnih poslancev nasprotovali v deželnem zboru resoluciji zastran ljudske šole, kakor je bila sklenjena na shodu deželnih in državnih poslancev dne 2. oktobra 1890; ker je bila resolucija sprejeta v klubu in v zbornici brez vsacega nasprotovanja in grda denunciacija je, da bi se bili nekateri narodni poslanci demonstrativno glasovanju utegnili.

Mislilim torej, da se moje misli popolnoma strinjajo s pravim namenom katoliškega shoda. Mar kdo misli, da se bo s prepričom pomagalo naši veri, ki je vera ljubezni; z razprtijo pomagalo našemu v bogemu narodu, ki pritiskajo nanj sovražniki od vseh strani, ne iz verskih, ampak iz narodnih vzrokov. Saj veste da kraljestvo, ki je v sebi razdeljeno, razpade ter mesto in hiša, ki se razdeli med seboj nima obstanka.

Sprava torej je moj namen in jaz vsaj mislim tudi namen katol. shoda.

Sploh pa imam jaz zagovarjati le resolucijo zastran ljudske šole in družbe sv. Cirila in Metoda. Zastran prve sem rekel, da stojim na stališču sklepa zbranih dež. in drž. poslancev z dne 2. oktobra 1890; zastran družbe pa bi zagovarjal nje koristnost v verskem in narodnem oziru. Torej moje druge misli ne pridejo niti na dnevni red katol. shoda. Zato nimate nobenega uzroka odmetovati me tem manj, ker zna ta reč postati tudi javna in bi bil jaz prisiljen očitno zagovarjati se. Sodite pa sami ali bi bilo to katoliškemu shodu na korist.

Zatorej prosim ostati pri svojem prvem sklepu ter sem pripravljn še jedenkrat priti v Ljubljano, ter natančneje razložiti, kako mislim zagovarjati omenjeno resolucijo.

Z odličnim poštovanjem slavnemu odboru udani
Luka Svetec.

Na to pa ni bilo več odglasa, če ravno sem bil z ozirom na koristi družbe pripravljen do skrajnih koncesij. Iz tega bodo častiti bralci lahko presodili, so li moji nazori bili res toliko napačni, da se je odrekel naši taki važni družbi zagovornik na slovenskem shodu. Morebiti so se pripravljavci tega shoda iz dogodkov, ki so se vršili na njem, sami prepričali, da je vsemu nasprotnemu prizadevanju vkljub narodnostno vprašanje vendar le tudi pri nas na dnevnem redu.“

Doposlali so se nam nastopni telegrami:

Črna na Koroškem, 6. septembra. — S krvavečim srcem obsojamo nespametni, na prvem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani storjeni napad na velezaslužno in prekristno družbo sv. Cirila in Metoda, jedino našo zaslonbo in rešiteljico. Bog živi pogumnega branitelja te družbe, preč. gosp. Koblarja! Slava vrlemu odboru, nje predsedniku prof. Tomo Zupanu in za probujo in napredek naroda slovenskega prezaslužnemu prvoborcu, gosp. Luka Svetecu! Proč pa s hinavci in klevetniki!

Odbor

podružnice za Črno in okolico.

Litija, 6. septembra. — Neosnovano očitane in neopravičeni napad na uzornega, za slovenski narod velezaslužnega, veri, domovini in cesarju vedno udanega gospoda Sveteca užalil je globoko nas in celo občino; zato odločno zavračamo napad na tega našega deželnega poslanca, častnega občana in prvoboritelja slovenskega naroda. Ob jednem pa izražamo prečastnemu gospodu A. Koblarju pri srčno zahvalo za neustrašeno postopanje.

Za občino Šmartino:

Ign. Zore, župan.

Pliberk na Koroškem, 7. septembra. — Slovesno izrekamo naše popolno zaupanje in našo udanost vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda ter se preč. gospodu kuratu Koblarju iskreno zahvaljujemo za odločne besede, s katerimi je pobijal nje najete nasprotnike. Slava zaslužnemu slovenskemu boritelju za narodna prava, gospodu Svetecu! Obžalujoč pa vprašamo: kje so bili takrat zastopniki iz Koroške, da se ni nikdo oglasil, ko se je ta naša prepotrebna šolska družba napadala, ki je za nas Gorotance posebne veljave? Odločnost velja! Živio narod!

V imenu

podružnice za Pliberk in okolico:

Jurij Reš, veleposestnik.

Litija, 7. septembra. — Slava vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda! Živio gosp. notar Svetec in g. kurat Koblar!

Litijske

in Šmartinske Slovenke.

Borovljena na Koroškem, 7. septembra. — Podružnica za Kotmaroves in okolico odločno obsoja rovanje nekaterih tesnoglavcev proti družbi sv. Cirila in Metoda ter se zagovorniku te prekristne družbe, preč. gosp. Koblarju, srčno zahvaljuje za možato postopanje v obrambo družbe. Slava skupnemu odboru, ker v njem sedijo nesebični možje, katerim sme in mora narod zaupati! Slava osivelemu staremu narodnjaku g. L. Svetecu. Sram bodi napadovalca!

Matija Prosekar,

predsednik.

Valentin Štangelj, Janez Štib,

odbornika.

Zagorje ob Savi, 7. septembra. — Odločno obsojamo napad neizkušnega mladeniča na vrlo družbo sv. Cirila in Metoda in zaslužnega njenega podpredsednika. Slava Svetecu! Slava možkim besedam jedinega zagovornika gosp. Koblarja! Slava sedanjemu družbinemu vodstvu!

Zagorski Sokol. Bralno društvo
v Zagorji ob Savi.

Vrhnika, 7. septembra. — Popolno zaupanje izražamo vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda zlasti vzornemu predsedniku prečastitemu gosp. profesorju Zupanu in vrlemu podpredsedniku gospodu Svetcu. Hvala gospodu Koblarju, ki je tako odločno branil družbo proti neopravičenim napadom na I. katoliškem shodu v Ljubljani.

Josip Lenarčič, deželni poslanec;

Iv. Gruden, Anderlub, Fajfar,

Umek, Drag. Žitnik, Andrej

Golli, dr. Janko Marolt, Karol

Semen, Fran Kočevar, Josip

Miselj.

Beljak, 7. septembra. — Z dušo in telesom udani družbi sv. Cirila in Metoda, kličemo slavnemu odboru, posebno njenemu zagovorniku veleč. gosp.

arhivarju in kuratu Koblarju ter prezaslužnemu možu, čistemu značaju gosp. L. Svetecu, gromoviti „Slava“ in „Živio“, ter odločno protestujemo proti neopravičenim napadom nekaterikov na I. slovenskem katoliškem shodu, ki za ubogi naš slovenski narod še ničesar storili niso in le podirajo tisto, kar so drugi z velikimi težavami zgradili. Takim možem pa se narod naš ne bode klanjal. Ne udajmo se!

Podružnica

za Beljak in okolico.

Iz Komna nam pišejo, da so kat. shodu poslali brzjavni pozdrav, katerega pa glasilo katoliškega shoda, „Slovenec“ dosedaj ni objavil. Prosijo nas, da to mi storimo. Dotični telegram se je glasil:

Srčni pozdrav zborovateljem! Zajedno pa protestiramo proti morebitnim sklepom, protivnim našemu narodnemu programu. Ostati hočemo zvesti sinovi naše vere, zajedno pa hočemo vstrajati v borbi za narodni naš obstanek, v kojem trebamo trdne narodne organizacije. Obžalovati bi morali, ako bi se hotela rušiti naša organizacija pod krinko vere. Slavni shod spomni naj se slovanskega bogoslužja, katero naj se nemudoma vrne narodu. Na dan Leonidi! V tem zmislu blagoslovi Bog Vaše delo! Občinsko zastopstvo in drugi.

Domače stvari.

— (Društvo „Pravnik“) napravi svoj letošnji izlet na Spodnje Štajersko in sicer v Laški trg v nedeljo, dne 18. t. m. Dopoludne ob 11. uri bode društveno zborovanje, na katerem bodo razprave o stanovskih vprašanjih in jezikovni jednokopravnosti. Popoludne ob 2. uri bode banket. Lokal za oboje je pri g. Horjaku v Laškem trgu. Spodnještajerski društveniki in slovenski pravniki naj se izvolijo oglasiti za banket ali za pojasnila pri g. dru. Frideriku Babniku, odvetniku v Celji; ostali pa pri g. dru. Danilu Majaronu, društvenem tajniku v Ljubljani; čas je najkasneje do 12. t. m.

— (Deželni zbor kranjski) prične v petek dopoludne ob 11. uri svojo prvo sejo. V prvi vrsti obravnavalo se bode o deželnem budgetu in o raznih računskih sklepih.

— (Potrjen deželni zakon.) Njega Vel. cesar potrdil je načrt zakona, ki ga je sklenil dež. zbor kranjski v zadnjem zasedanji glede zgradbe nove okrajne ceste od Podpeči do „Dolgega grabnja“ kjer se bode združila s staro potjo v ozemlju občine Tomišelske in Ljubljanskega mesta.

— (Za posebni vlak,) ki bode vozil v nedeljo 11. t. m. iz Ljubljane v Jesenice, dobivajo se vozni listki tudi pri gosp. Jeniču v zavarovalni pisarnici „Riunione Adriatica“ v gosp. Mahrovi hiši po naznanjenih cenah.

— (Na višjem gimnaziji Ljubljanskem) prične se novo šolsko leto dne 17. t. m. Novi učenci se imajo zglasiti dne 15. t. m., ostali dne 16. t. m. pri ravnateljstvu. Vzprejemni in ponavljalni izpiti vršili se bodo dne 16. eventuelno tudi dne 17. t. m. Dijaki, ki spadajo pod Novomeško gimnazijo, se ne vzprejemljejo v Ljubljansko.

— (Na višji realki Ljubljanski) oglasiti se je za vzprejemni izpit za prvi razred dne 15. t. m. zjutraj od 8. do 12. ure. Vzprejemni izpiti vršili se bodo dne 16. in 17. t. m. Drugi učenci oglasiti se imajo od 16. do 18. t. m., katere dni se bodo tudi vršili ponavljalni izpiti.

— (Pošiljatve tabaka za Ljubljansko tovarno.) Da se prepreči vsaka nevarnost, ki bi utegnila uastati za zdravje po tabaku, ki prihaja preko Hamburga v razne tovarne, odredilo je generalno vodstvo tabačne režije, da se morajo dobro desinficirati vse pošiljatve tabaka, ki so na svojem transportu prišle v kraje, kjer je kolera. Če je potreba, se take pošiljatve morajo uničiti. Če se bodo te odredbe strogo izvrševale, se ni bati, da bi se na ta način zanesla bolezen.

— (Koristna poraba že prebranih slovenskih časnikov.) V sobotni številki posneli smo iz Celovškega „Mira“ nasvet, naj se zbirajo že prebrani slovenski časniki, kateri nikomur nič ne zaležejo, in naj se pošiljajo v take kraje in takim ljudem, kateri se sicer žele izobražati in bi radi prebirali slovenske časnike, a nimajo zato potrebnih sredstev. Vsled te notice došle so nam iz raznih slovenskih krajev oglasila za „Slovenski Narod“, in sicer od rokodelcev ali kmetovalcev. Kdor je torej voljan prepustiti prebrane liste v ta nameu, oglasiti se blagovoljno v našem upravnistvu, da bode moči ustreči izrečenim prošnjam.

— (Častno občanstvo.) Iz Litije nam danes brzojavlja župan g. Josip Damjan: Občina Litija imenovala je v današnji seji gg. L. Svetca, ckr. notarja, Matijo Grilla, c. kr. okrajnega glavarja in Ivana Jenkota, načelnika postaje jednoglasno častnimi občani.

— (Nov kraj za kontrolne shode.) Ministerstvo za deželno brambo je odredilo, da bodo odslej kontrolni shodi za rezerviste iz občin Srednja vas in Bohinjska Bistrica se vršili na mestu v Radovljici v Bohinjski Bistrici. S tem odlokom je rezervistom vdeležba izdatno olajšana in jim ne bo več treba hoditi daljno pot do Radovljice.

— (Velik gozdni požar) nastal je dne 1. t. m. na Storžiču ter je pokončal kakih 15 do 20 oral lepega starega gozda. Lastniki, občani Povljski trpe veliko škodo, ki se ceni na več tisoč goldinarjev. Ogenj zanetil je pastir, ker je, nebrizen zažgal suho jelko, potem pa odšel. Vsled velike suše razširil se je ogenj jako hitro in se je še le čez štiri dni posrečilo zedinjenemu trudu gozdnega čuvaja, orožnikov in kmetov iz bližnjih vasi pod Storžičem, da so pogasili ogenj.

— (Savski most pri Smledniku.) Zgradbo novega mostu preko Save pri Smledniku prevzel je podjetnik gosp. Lončarič za 18.000 gl. Začelo se bo delati.

— (Cesarjev dar.) Cesar podaril je fari Jurjev kloster pri Laškem za popravo cerkve 100 goldinarjev iz svoje zasebne blagajne.

— (Sedanska slavnost — v Celji!) Mladi Celjski Germani slavili so po svoje zmago pri Sedanu. Zbralo se jih je nekoliko nemško-nacionalnih pristnih germanov, da slave „častni dan nemškega naroda“. Glavno ulogo imela sta stud. jur. Ambroschitsch in dr. Stepišchnegg, kakor imena kažeta, prav pristna in nepokvarjena teutona! Mi privoščimo vsakemu svoje veselje, kajti „jedes Thierchen hat sein Plaisirchen.“ Smešno pa je res, ako ti gospodiči v „Graški teti“ pisarijo, da so na vseh hribih v Celjski okolici goreli kresovi, da se je streljalo s topiči po dolinah itd. Morali so biti pač le sami „iluminirani“, da so videli take kresove. Tudi je poročevalec videl celo „Savski most“ v Celji, ne čudimo se torej, če se tolaži na konci svojega zmedenega poročila s tem, da je akademična mladež Celjska porok za to, da Celjski Nemci ne stoje na izgubljeni postojanki in da se bo nemško mišljenje tudi nadalje ohranilo v Celjskem meščanstvu. Naj se le tolaži, saj ta tolažba je po ceni!

— (Železnica Poličane-Konjice.) Lokalna ta proga izgotovljena bo v kratkem in se bo izročila prometu dne 25. oktobra.

— (Gozdni požar.) Dne 31. m. m. začel je na takozvanem Pečovniku blizu Celja goreti gozd posestnika Matevža Belaja po domače Mlačarja. Ogenj sta zanetil pastirja 12letni Blaž Zupanc in 10letni Karl Bregar, ko sta pekla kuruzo. Ogenj se je hitro razširil tudi v gozd Martina Belaja in da niso prišli ljudje gasit, unela bi se bila tudi hiša Belajeva. Vsega vkupe upepelil je ogenj tri orale gozda, a videti ga je bilo tudi v Celji, kjer so se bali, da bi ga veter ne zanesel v mestne nasade.

— (Sneg.) V koroških hribih zapadel je preteklo nedeljo po hudem viharju sneg in je postalo prav mrzlo. V Ziljski dolini narasla je voda tako, da je vsa doljna dolina preplavljena. Mej Pontebo in Pontablom podrl je vihar most in je promet za pešce vsled tega proti Italiji nemogoč. Tudi v Kranjski gori je bil metež.

— (Stotnika Scheffa) truplo, ki je nedavno utonil v Porečah pri Celovci v Vrbskem jezeru, še zdaj niso našli. Vojna oblast odposlala je torej iz Pulja dva potapljača vojne mornarice, da iščeta truplo ponesrečenega stotnika.

— (Požar.) V Sežani začelo je v nedeljo po noči goreti v hlevu krčmarice g. Guliceve. Ker je bilo mnogo sena in slame razširil se je ogenj hitro. Sreča je bila, da ni bilo vetra, ker brizgalnic ni bilo in se ni moglo gasiti. Zgorel je samo hlev, ki je bil pa zavarovan. Škode je kakih 4000 gl.

— (Na državnem gimnaziju v Trstu.) se vrše vpisovanja učencev dne 14. in 15. t. m. od 8—12. ure zjutraj v pisarniki ravnatelja.

— (Telefon Trst-Pulj.) Občinski svet Puljski ukrenil je v zadnji seji, prositi na pristojnem mestu, da se izdela telefonska zveza mej Trstom in Puljem in to čim prej moči.

— (Zagrebško „uzpinjačo“) dal je zapleniti odvetnik dr. Zahar zaradi dolgov. Sodišče je odredilo rok na dan 29. t. m. in se bode v javni dražbi prodal jeden parni električni stroj, dva vagona in dva kotla, vse lastnina delniškega društva „uzpinjače“.

— (Nezgodna slovenskega učenjaka.) Vsa komur je še v spominu nezgoda, ki je zadela našega rojaka g. dr. Oblaka v Macedoniji, ko so ga orožniki prijeli in je moral deželo kar na nagloma zapustiti. Zgodilo se je bilo to vsled denunciacije grških popov. Mnogi Bolgari, ki so tedaj občevali z dr. Oblakom prišli so v zapor in bili deloma prognani v Diarbeker. Kakor poroča Sofijska „Bulgaria“, pomilostil je sultan vse prognance, a da se ta stvar končno reši, želi imenovani list, naj jo dr. Oblak sam korenito pojasni.

— (Razpisana služba.) Na dvorazredni ljudski šoli v Dolu je razpisano mesto drugega učitelja z dobodki četrtega razreda in prostim stanovanjem. Prošnje do 18. septembra pri okrajnem šolskem svetu v Kamniku.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 7. septembra. Uradna „Wiener Ztg.“ javlja, da je profesor na višji gimnaziji Ljubljanski g. Josip Marn dobil povodom svojega vpokojenja vitežki križ Franc Jožefovega reda.

Smirice 7. avgusta. Cesar odjezdil zjutraj k vojaškim vajam. Narod ga je povsod pozdravljaval naudušeno.

Pariz 7. septembra. V obližji borse v Rue Colones razpočila se je pred vrati policijskega komisarijata 15-centimetrov dolga z železno žico ovita bakrena cev. Škode ni naredila eksplozija nobene. V cevi našli nekoliko nepožganega papirja in neko rujavo maso. Ni še gotovo je li eksplozija imela zloben namen.

Pariz 7. septembra. Kakor javlja „Figaro“, zbolelo je včeraj v Parizu 41 oseb za kolero, umrlo pa 26. V okolici zbolelo jih je včeraj na novo 9, umrlo pa 16.

Razne vesti.

* (Novo delo grofa Tolstega.) Kakor se poroča iz Peterburga piše grof Tolstoj nov roman in to je vzrok, da se je od sveta odločil in zapri na svojem posestvu Jasnaja Poljana. Novi roman slavnega pisatelja bo blizu toliko obsežen, kakor njegov znameniti roman „Ana Korenina“. Vse drugo je še tajnost, katero vedo le najbližji prijatelji grofa. Ves literarni svet pričakuje z živim zanimanjem novo delo slavnega pisatelja.

* (Zgodnja zima.) Na Tirolskem in Predarlakem padlo je te dni toliko snega, da je ves okraj tak kakor v božiči. Po vseh dolinah je obilo snega in je prav občutno mrzlo. V Gasteinu padlo je mej gromom in bliskom toliko snega, da je pobelil vso okolico.

* (Strela udarila je) v Sajbušu v Galiciji v neko pristavo, kjer je bilo nastanjenih več vojakov. Od 56. polka je bilo 8 mož ubitih in so zgoreli, 7 pa je teško ranjenih.

* (Grozen požar) uničil je mesto Lukov v Varšavski guberniji. Zgorelo je 350 hiš in je več tisoč ljudi brez strehe.

* (Nova srbska železnica.) Trgovinski minister Srbski namerava predložiti načrt nove železnice ob Timoku iz Užice na bosenski meji do Stalaca, kjer bi se združila z veliko orijentno železnico.

— (Francozi in — tabak.) Narod francoski se ne množi tako, kakor drugi narodi. Uzroki za to delajo raznim učenjakom mnogo preglavice, sedaj pa je našel neki g. Decroix, da je temu zlu uzrok — tabak. V posebni spomenici razlaga, kako je vzgojil nekaj perutnine v sobi, v kateri je vsak dan sežgal nekaj tobaka. Jajca teh kur so bila drobna, piščanci pa tako slabotni, da so kmalu poginili. Nekaj kur prav tistega plemena imel je v drugi sobi, kjer ni užigal tobaka in jajca so bila lepa, piščanci pa tudi.

* (Humorističen volilec.) V neki občini bil je mesar X. jedini veleposestnik in kot takšen imel voliti obč. svetnika. Prisedši na volišče, praša ga volilni komisar, koga voli. Mesarja X-a, odgovoril je volilec ponosno. Komisar pogledal je v volilski red in potem vprašal mesarja X-a: gospod izvoljenec, ali vzprejmete volitev? — Ne, odrezal se je mesar, če prav je bil samega sebe volil. — Potem je treba drugič voliti; koga volite? — Zopet mesarja X-a, rekel je volilec. — Čujte, oglašil se je sedaj komisar, mislim, da je dovolj te komedije. Ali vzprejmete volitev? — Ker so mi soobčani že drugič izrekli svoje zaupanje na tako sijajen način, vzprejem volitev! — S tem je bila stvar končana in mesar je šel zajuterkovat.

LJUBLJANSKI ZVON

sa vse leto 4 gl. 60 kr.; za pol leta 2 gl. 30 kr.; za četrto leta 1 gl. 15 kr.

Zahvala.

Odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ šteje si v prijetno dolžnost, izrekat tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so pripomogli, da so se češki učitelji v Ljubljani dostojno vzprejeli. Posebna dolžnost nam je zahvaliti slavnemu občinstvu za prijazen vzprejem in za brezplačna stanovanja; slavno pevsko društvo „Ljubljana“ in slavnemu tamburaški zbor ter njega res neutrudljivega kapelnika g. Josipa Nollija za sodelovanje na kolodvoru in pri koncertu; slavnemu Ljubljanski kvartetu za prekrasno petje; slavnemu odboru Čitalnice in „Sokolá“, upravni odbor „Narodne Tiskarne“, „Slovensko društvo“ in g. inženirja Hraskeja za podporo, da se je mogel koncert prirediti; visoki deželni odbor za dovoljenje, da so si smeli češki tovariši ogledati gledališče in Rudolfinum; kakor tudi g. kustosa Alfonza Müllnerja in g. Ferd. Schulz-a za zanimivo razkazovanje muzejskih zbirk.

Odbor „Slov. učiteljskega društva v Ljubljani“.

Tuji:

6. septembra.

Pri **Matiči**: Eisler, Spielman, Ivankovič, Trebitsch, Gartenzaun, Bettelheim iz Kamnika. — Langer, Szauvert z Dunaja. — Dr. Treo iz Celja. — Wernisch iz Celovca. — Dr. Klavka iz Ilirske Bistrice.

Pri **Sionu**: Singer, Goldner, Wolf, Phillip z Dunaja. — Lonzar, Dr. Horčička iz Pulja. — Melli, Krall iz Trsta. — Richter iz Prage. — Tauzher iz Ljubljane. — Hönigman iz Kočevja.

Pri **južnem kolodvoru**: Mendlik iz Gradca.

Pri **bavarskem dvoru**: Praun z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

5. septembra: Anton Sešek, delavčev sin, 8 let, Streliške ulice št. 11, griza.

6. septembra: Olga Udir, železnišk. nadzorovateljica, 7 mesecev, Marije Terezije cesta št. 14, božjast.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
6. sept.	7. zjutraj	734.3 mm.	12.2° C	sl. szh.	obl.	1.30 mm.
	2. popol.	734.9 mm.	15.2° C	sl. svz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	735.3 mm.	11.8° C	sl. szh.	obl.	

Srednja temperatura 31.1°, za 2.7° pod normalno.

Dunajska borza

dne 7. septembra t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	96.50	96.75
Srebrna renta	95.95	96.40
Zlata renta	114.30	115.75
5% marcna renta	100.40	100.50
Akcije narodne banke	996.—	996.—
Kreditne akcije	315.25	315.27
London	119.65	119.75
Srebro	—	—
Napol.	9.49 1/2	9.50 1/2
C. kr. cekini	5.69	5.69
Nemške marke	58.60	58.67 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	140 gl. 25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	186
Ogerska zlata renta 4%	112	—
Ogerska papirna renta 5%	100	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gl.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	100	50
Kreditne srečke	100 gl.	189
Rudolfove srečke	10	25
Akcije anglo-avstr. banke	120	152
Tramway-društ. velj. 170 gl. a. v.	—	237

MAGGIJEVA zabela za juke

dobiva se v steklenicah že od 45 kr. naprej pri **Jvanu Luckmann-u.** (785—11)

Vsaki dan sveže

RIBE in RAKI

se dobé

v Leop. Blumauer-jevi gostilnici

na Krakovskem nasipu št. 18.

Raki se tudi prodajajo in razpošiljajo v vse kraje. (1908—1)

Švicarija.

Jutri v četrtek dne 8. septembra 1892

VELIK

KONCERT.

Začetek ob 4. uri. Ustopnina 20 kr.

Otroci prosti.

Z velespoštovanjem

(1009) Hans Eder.

Dva dijaka

se vzprejmeta za zmerno ceno v stanovanje in hrano pri gospodinj, ki se vestno trudi za dobro odgojo in nadzorstvo. — Več se izve v prodajalnici konsumnega društva, v Krojaških ulicah št. 8. (1001-2)

Ana Šuklje

učiteljica na glasovirji

začne s poukom dne 16. septembra
(Vegove ulice št. 8). (1006-1)

V Cerkljah pri Kranji odda se takoj v najem
hiša

stoječa blizu cerkve pri cesti. V njej se nahaja 5 sob, ledenica, hlev, šupa, vrt, dve kleti, ter je hiša prav prikladna za gostilno, prodajalnico in pekarijo. — Več pove gospod dr. Globočnik, zdravnik v Cerkljah. (979-3)

Kazenski zakon

in

Kazenski pravdni red

za

gospode juriste in druge

dobivata se v slovenskem jeziku

(v usnje vezano)

v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.

Cena 3 gld. in 2 gld. 80 kr.

Na stanovanje in hrano

vzprejme se proti mesečnemu plačilu 12 goldinarjev

več dijakov

iz ljudske šole in prvih razredov srednjih šol (976-3)
v Ljubljani, Krakovski nasip št. 18.

Jako koristne in zelo
praktične za vse stanove

so mej drugimi nastopne reči:

Šivalni stroji.

Ognja in uloma varne

blagajnice in kasete.

Vratila, mlatilni stroji in rezalni stroji za krmo, tlačilnice za vino in sadje, stržilnice za grozdje, izbiralniki, čistilni in drobilni mlinci, pumpe, tlačilnice, stroji za rezanje mesa, stržilnice za koruzo in stroji za rezanje repe; potem otroški vozički, pralni in ozemalni stroji itd. (865-6)

Te in razne druge priprave iz najboljših tovarnen ima v največji izbiri in po najnižjih tovarniških cenah v zalogi

FRAN DETTER

v Ljubljani

nasproti železnemu mostu
na Starem trgu št. 1.

Jeden ali dva dijaka

vzprejmeta se na hrano in stanovanje pod ugodnimi pogoji pri poštenu, v sredi mesta blizu šol stanujoči boljši rodbini. — Več o tem se izve v posredovalnem zavodu g. A. Kališ-a, Prešernov trg št. 3. (977-4)

Prememba stanovanja.

Podpisana daje na znanje, da stanuje od sedaj na Turjaškem trgu št. 8, I. nadstropje, ter se priporoča spoštovanim damam kot samostoječa, vestna in zanesljiva

babica.

Tudi vzame dame za nekaj časa v popolno oskrbovanje. (929-8)

Z osobitim spoštovanjem

Emilija Nasko, doktorska hči, izkušena babica,
Turjaški trg št. 8, I. nadstropje.

Filijalka

F. DOLENC

v Škofji loki

priporoča veliko zalogo

specerijskega in kolonijalnega blaga

(970-3) kakor tudi veliko zalogo

moke in novega svežega brinja

po najnižjih cenah.

Tinktura za želodec

katero prireja (59-7)

lekarnar **Gabrijel Piccoli**

lekarna „Pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta.

Ta tinktura za želodec je sredstvo, ki lahko, vendar zdatno krepeča opravi prebavnih organov in pospešuje odprt život. Dr. Hager, doktor filozofije in medicine itd. itd. v Frankobrodu n. O. in prof. Knappitsch, zapriseženi sodni kemik v Ljubljani, sta to tinkturo za želodec kemično analizovala in soglasno našla, da ni drastično sredstvo.

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zaboječkih po 12 steklenic in več. Zaboječek z 12 steklenicami stane gld. 1-36; s 24 gld. 2-60; s 36 gld. 3-84; s 44 gld. 4-26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5-26; 110 steklenic gld. 10-30. Poštnino plača vedno naročnik. 1 steklenica stane 10 kr.

Velika 50 krajcarska loterija.

Glavni dobitek

goldinarjev **75.000** goldinarjev

(957-7)

Srečke po 50 kr. priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Žrebanje

že 15. oktobra.

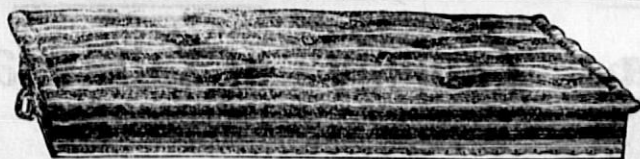
RAZPRODAJA

konfekcijske zaloge za gospode in gospe

ki sva jo prevzela od M. Neumann-a (984-6)

po jako nižani ceni.

GRIČAR & MEJAČ.

10

goldinarjev

stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljših tvarin narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter 10-15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.
Lastnikom hotelov, vil, kopelij in zavodov popust od cene.

Zičaste žimnice za vsako posteljo navadne velikosti po 8 gld. 90 soldov; z afrikom tapcirane in s cvilhom preoblečene po 15 gld. (714-23)

Št. 16794.

Razglas.

(991-2)

V zmislu §. 6. zakona z dne 23. maja 1873. l. (števil. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za 1893. l.

od 5. do 12. septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani svoj ugovor proti njegovi sestavi.

Porotniškega posla so po §. 4 omenjene postavbe oproščeni:

- 1.) Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vsegar;
- 2.) udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
- 3.) osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
- 4.) osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelci in tako tudi lekarji (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih ni moči utrpeti, za sledeče leto;
- 5.) vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot prednji ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

30. dne avgusta 1892.

Čast mi je naznanjati, da sem začel obrtnijo kot tesarski mojster ter se priporočam za izvrševanje vseh v mojo stroko spadajočih del, zagotavljam, da se bom pri svojih delih služil zgolj z najboljšim materijalom in da bom vsakega najvestneje in najtočneje postregel; tudi se priporočam za izdelovanje stavbnih načrtov, obrisov in proračunov stroškov vsake vrste, ter dajem zagotovilo, da bom vsako prevzeto delo izvrševal najtočneje. (992-2)

Viljem Gvaiz, tesarski mojster

v Ljubljani, Križevniške ulice št. 2.

